

ГИМНАЗИЈАЛАЦ

ЛИСТ УЧЕНИКА И ПРОФЕСОРА ГИМНАЗИЈЕ
САВА ШУМАНОВИЋ У ШИДУ

Шид • Октобар - 2006 • Година II • број 6.

ПОЗДРАВ ПРВАЦИМА

ЛАСТЕ СТИЖУ И У ЈЕСЕН

Сваке јесени у нашу школу долазе ласте. Мале и уздрхтале, свијају своја гнезда у школским клупама и остају у њима четири године. Радознале, зачаврљане, жељне знања и дружења, проводе своје школске дане и саме несвесне колико су им ти дани најлепши у животу. А онда, једног пролећа одлепшају у неки други, велики свет, заувек се сећајући свога боравка у средњој школи.

И овог су септембра дошле у школу ласте; донеле су са собом своје снове, жеље, планове за сјајну и велику будућност, испуњену успесима. Дочекали смо их ми, њихови старији другари и њихови професори а срдачну добродошлицу им жели и њихов школски лист ГИМНАЗИЈАЛАЦ. Отвара своје странице за њихове песме, приче, цртеже, нуди им могућност да изразе себе, да покажу шта знају и могу и како из дана у дан, у сваком новом броју напредују у својој креативности.

Поштовани и драги прваци, постаните сарадници ГИМНАЗИЈАЛЦА! Свако је некако почео да ствара па нека његове странице буду места вашег почетка, места на којима ће те заувек зауставити вашу младост, њене немире и лутања, недоумице и љубави, пријатељства и сећања која незаписана, заувек изгледе. Ваш ГИМНАЗИЈАЛАЦ вас очекује срдачном добродошлицом и искреним жељама за ваше успешно школовање.

РЕДАКЦИЈА "ГИМНАЗИЈАЛЦА"

Поздрав првацима

Поздрав првацима

I - 1 разред

Одељењски старешина проф. Љиљана Мићић - Обрадовић

1. Арамбашић Срђан 4,50
2. Богдановић Јовица 4,07
3. Брезовски Љиљана 5,00
4. Видић Предраг 4,73
5. Вујчић Ивана 4,61
6. Вукмир Тамара 3,52
7. Грбатинић Срђан 4,66
8. Кошутин Мирослав 4,67
9. Кузмановић Јована 2,80
10. Лазић Јелена 3,38
11. Лацковић Јована 4,80
12. Мацура Драгана 4,39
13. Мирковић Саша 3,38
14. Нанић Иван 4,88
15. Ненадовић Милана 4,30
16. Николић Горана 5,00
17. Пејић Милица 5,00
18. Радунковић Александра 4,00
19. Савковић Арсеније 3,64
20. Скакавац Марина 4,50
21. Станивукковић Младен 5,00
22. Стекић Савета 3,60
23. Степанић Дамјан 4,73
24. Стојшић Сузана 4,18
25. Томић Лидија 3,96
26. Томшић Александра 4,19
27. Шћасни Иван 3,55

I - 2 разред

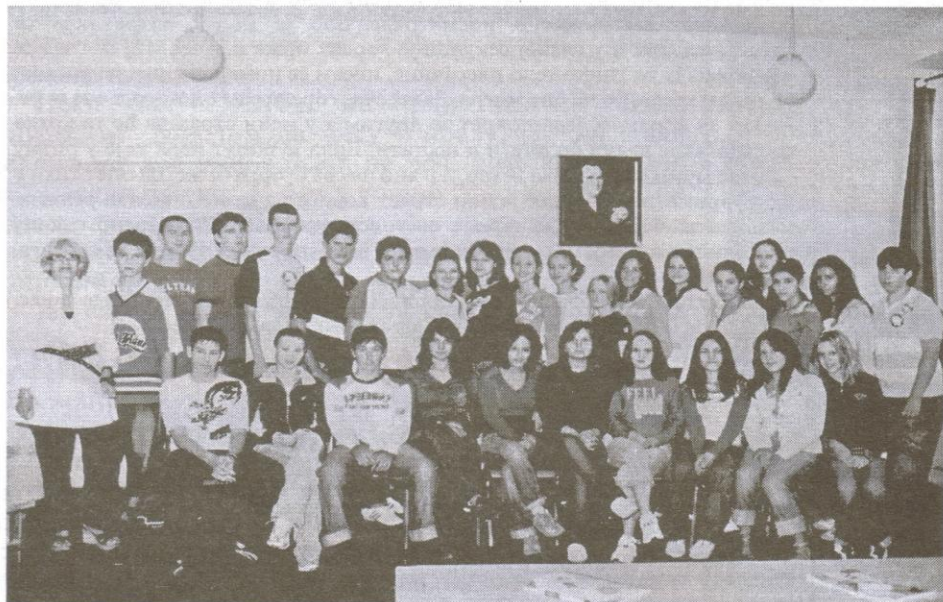
Одељењски старешина проф. Иванка Маринковић

1. Барна Марија 3,17
2. Басташић Јована 4,64
3. Божић Душан 4,91
4. Влаисављевић Зоран 4,48
5. Дороња Наташа 4,66
6. Зарић Дарија 5,00
7. Ивичић Ненад 4,20
8. Јањиш Марина 3,79
9. Јовановић Златка 3,27
10. Кресовић Милица 4,50
11. Лукић Данијела 4,39
12. Милић Марија 5,00
13. Милошевић Милена 4,66
14. Опачић Дејана 4,29
15. Павлић Јелена 3,52
16. Петровић Јован 2,77
17. Пурић Јелена 4,57
18. Радишић Татјана 4,85
19. Ранђеловић Филип 4,52
20. Славујевић Славко 4,92
21. Тешић Немања 3,91
22. Трзин Љубица 4,08
23. Хрубик Синиша 3,76
24. Цицо Милијана 4,13
25. Человски Александра 5,00
26. Шапрић Саша 3,12
27. Штрбац Јелена 3,83

Поздрав првацима

Поздрав првацима

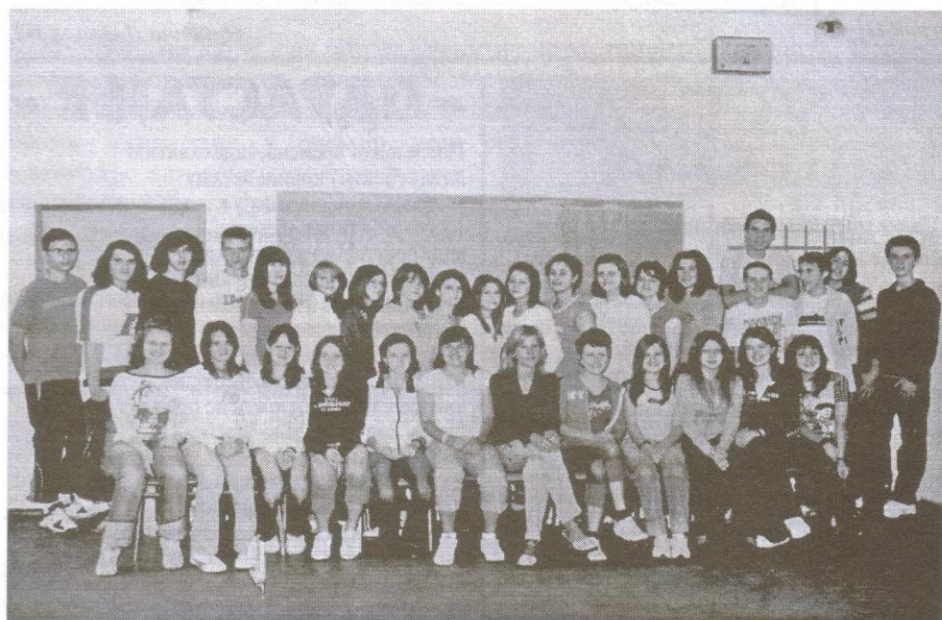
I - 3 разред

Одељењски старешина проф. Даница Гајић

1. Арсеновић Огњен	4,02
2. Балић Кристина	4,48
3. Бенке Марко	3,36
4. Бенке Милош	3,15
5. Бибић Милица	4,80
6. Благојевић Јована	4,05
7. Блануша Катарина	4,57
8. Видић Бранкица	4,72
9. Влчек Јелена	4,79
10. Вујић Јелена	3,97
11. Добриковић Бранка	5,00
12. Јањић Богдан	4,45
13. Јовановић Рада	3,73
14. Крмек Милица	4,83
15. Крсмановић Милош	3,86
16. Маринковић Наташа	3,79
17. Мијатовић Јована	4,39
18. Момчиловић Александар	4,72
19. Новаковић Богдан	4,76
20. Пајен Александра	2,90
21. Папуга Инес	5,00
22. Петрић Милош	3,71
23. Погрмић Ивана	3,43
24. Рељић Слађана	4,13
25. Гарлаћ Јованка	4,87
26. Филаговић Бојана	4,29
27. Филиповић Димитрије	3,94
28. Чућић Божана	3,90
29. Ђулум Милош	3,57

I - 4 ЕКОНОМСКО ОДЕЉЕЊЕ разред

Одељењски старешина Тужић Јелисавића, дијл. ек.

1. Бабић Мирјана	5,00
2. Башић Ивана	3,97
3. Будулица Жељка	4,14
4. Варнички Биљана	4,91
5. Глигорјевић Наташа	5,00
6. Делић Биљана	4,18
7. Дмијовић Јелена	5,00
8. Дреновац Бранка	4,89
9. Живковић Александар	4,50
10. Жигић Миљана	4,89
11. Јефтић Биљана	4,51
12. Јовић Јелена	4,94
13. Ковач Јелена	3,94
14. Лукић Дражен	4,67
15. Лукић Стефан	4,56
16. Миланковић Михајло	4,17
17. Миланковић Наташа	4,65
18. Милановић Игор	4,91
19. Митић Милан	4,08
20. Нешкович Кристина	4,60
21. Орлић Душан	4,39
22. Павловић Снежана	5,00
23. Папданко Наташа	4,76
24. Папданко Предраг	4,42
25. Перишић Зорица	5,00
26. Погрмић Милена	4,73
27. Ракић Милица	4,55
28. Цвијановић Александра	4,12
29. Чемерлић Љиљана	4,39
30. Чипкар Стефан	4,66
31. Шарац Татјана	4,42

ЛИРСКЕ ИСКРЕ • ЛИРСКЕ ИСКРЕ • ЛИРСКЕ ИСКРЕ

*Станимо мало, јесмо,
Јесмо ли живели, јесмо?*

(*Стеван Раичковић*)

Месец буђења, месец рушења илузија, месец преиспитивања, месец септембар. То су дани суморни и тешки за оне који сањају, јер је то доба када сан нестаје и када се музика зауставља. Сунце тада сија некако лажно, као да наговештава сопствену истрошеност.

Лето зближава најразличитије људе, оно их за кратко време повеже и онда долази септембар који раскида те везе. Брод са путницима пристаје у своју луку, и путници одлазе свако својим путем, својом судбином. Заједничко путовање је прошло, и заборавља се. Са истим се људима више нема тема, они постају странци, тако далеки. Можда сам се превише везала за неке путнике, али свесна сам да су они погрешни, да морају отићи те прва одлазим. Идем даље, и они иду даље. Можда сам због тог летњег путовања изгубила неке драге особе који нису путовали у истом правцу, морала сам, јер на броду Лета увек путујеш сам са странцима, људима другачијим, непознатим. Кажем путницима збогом по последњи пут, јер долази септембар, нови почетак са старим знацима, пријатељима који су нестали преко лета, они су сви исти као 23. јуна, а опет су сви чудни, и другачији. На неке од њих, као и на мене оставили су траг ти случајни сапутници. Променили су нас, научили нас нечем новом, неки пут нечем добром, а неки пут и не. Али дошао је тај тужни месец када се опраштамо и поново упознајемо, када се на моменат зауставимо и поново закорачимо. Уметност стаје, реалност се пробија и преиспитујемо се докле. Ускоро ће уметност опет завладати хладним зидовима душе коју је напустила инспирација, али тај моменат заустављања, мења нас.

Сазрели смо, дошле су обавезе, терају мисли и не успевам да ухватим моменат сопствене промене. Надам се само да се мењам ка боље, да сам корак ближе светлости, и да се нисам одала хладноћи, потпуној празнини душе.

Снежана Ђурић III-3

ЛЕПОТА ИГРЕ КОЈА ЗАНОСИ

Не знам где сам била, али на Земљи нисам. Можда на небу, можда на звездама...

Кратко време, петнаест минута. Али у том времену сам доживела много тога: мржњу и љубав, тугу и срећу целог света. Тај очаравајући плес кога сам занесено посматрала био је попут ватре која се распламсавала и у свакој секунди је горела брже и јаче. Мој поглед се приковао за то гипко тело плесачице, нисам се померала, нисам дисала. И да сам хтела, то не бих могла. Залеђена, горела сам од жара њене игре. Корак за кораком, један окрет за другим а у мени страх да ће та крхка фигура жене некуд одлетети и нестати. Била је попут пера које у ритму снажне музике љуљашка ветар, лагано па све брже и брже, па опет тихо и једва приметно. Тај плес је био страст која се не може описати речима, насликати бојама. Све време његовог трајања на озареном лицу плесачице сјао је осмех који ми је слао јасну поруку: "Играм за себе, тај плес је само мој".

Међутим, то божанствено савршенство игре и против своје воље, плесачица је поклонила и мени па ме тако учинила срећном.

Брезовски Љиљана II-1

ЈЕСЕН У МЕНИ

Још једна јесен је слетела на мој календар. У стилу старе даме у сивом капуту, само једним покретом своје моћне руке, рекла је "не" лету и свим његовим радостима.

Признајем, није ми свеједно када постанем свесна промена око себе. Понекад се питам због чега баш моје око мора да их примети у неком другом светлу. Зар не би било боље да све једноставно прихватим као закон, као нужност, као нешто што мора да се деси, без обзира на све моје емотивне ерупије? Узалуд се све у мени пени и таласа, узалуд сва моја снага и труд. Стаза ме наумољиво води у маглу. Хоћу ли и у овом беличастом окружењу бити и остати она стара, или ћу изгубити драгоцену време вртећи се у круг? Не признајем затворене линије! Моје срце не сме бити спутано никаквим границама, јер шта ће тада од мене постати, а шта остати када пронађем излаз из ове заслепљености?

Увек ми је било тешко да помирим мир и немир у себи када дође до наглих промена. Тешко прихватим ново, још теже заборављам старо, али сам увек свесна чињенице да време свима суди. Нас може бити, или нас не мора бити, али јесен ће и даље да слеће на нечији календар.

Најша Доронџа I-2

МОЖДА

- Можда ћу ти једног дана захвалити што сам због тебе научила устати са дна што сам превазишла бол и успела на лице осмех ставити, а научила да се живот разликује од прелепог сна

- Можда ћу ти захвалити што сам научила пасти и из тог пада устати што сам схватила да животу само лепо треба красти

и у сваком тренутку сабран остати.

- А можда ћу те и мрзети јер сам због тебе патила или ћу се на све слатко насмејати јер сам коначно схватила.

Најша Божовић III-1

НЕУСПЕЛА ШЕМА

- Сад се могу похвалити тиме да те полако заборављам, могу са поносом рећи да те као бледу сенку у прошлости остављам,

моћи ћу рећи да сам те преболела, ал' никад нећу рећи да те нисам заволела.

- Никад нећу рећи да нисам патила, јесам, али сам после неког времена схватила, да немам у теби шта да волим,

- Јер нисам се ја трудила да бих те вратила, већ да би ми ти свашта рекао и да бих схватила да у теби оног што ја желим нема и да ти остајеш у мом сећању као ЈЕДНА НЕУСПЕЛА ШЕМА!

Најша Божовић III-1

ОДРАСТАЊЕ

После неког времена, када схватиш да за тебе нису новине за децу у којима ти објашњавају како да се заљубиш и како је бити заљубљен; када схватиш да желиш више од серија шпанске продукције да желиш више и да можеш више. Када проживиш прве дане у просторијама које су ти непознате, али ипак - пуне оних који су слични теби, али нису ти; када, можда по први пут, будеш прочитао дело Чехова или Кипа - схватићеш. Схватићеш шта значи проћи Карађорђевог улицом у тринаест часова и петнаест минута; схватићеш шта значи УЧЕСТВОВАТИ, шта значи бити део нечега што име вредност схватићеш о чему ти говорим - постао си ГИМНАЗИЈАЛАЦ.

Дуња Ждињак II-3

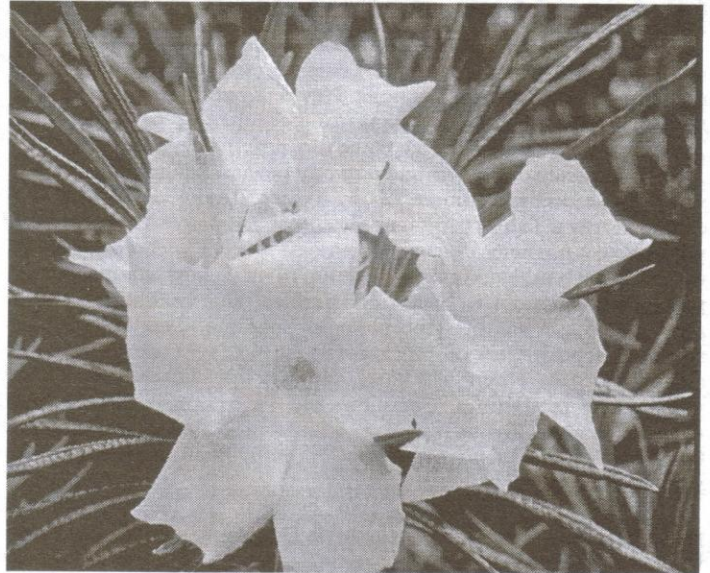
Љ У Б А В

Мислим да нешто најлепше што се човеку, у животу, може догодити јесте љубав! Величанствен је то осећај када волиш и када неко тебе воли; даје ти оно нешто због чега се осећаш чудно, некако пријатно, испуњено...

Неки кажу: "Љубав на први поглед?! Чисте глупости!" Мислим да нису у праву, јер тај један једини поглед је довољан, не реч, нити додир, већ само један поглед. У њему уочиш "оно нешто", а ни сам не знаш шта тачно, јер у том тренутку угледаш цео свет, звезде, сунце... целу васиону; осетиш топлину, пријатност, али и страх, бојажљивост...

Јер сви ти дивни тренуци ти сваку мисао опчине толиком лепотом и дају ти толику сигурност да у тим тренуцима се осећаш као најјаче биће на свету и спреман си да учиниш све за вољену особу.

Временом схватиш да за љубав треба невиности, као и за срећу и да је љубав чак и херојство јер тражи жртву ако си спреман да се жртвујеш, мислим да си онда спреман да искрено волиш. Љубав нас чини срећнима, али и ситнице због којих се у нама ствара осећај љубави. Ти мали, кратки, брзо заборављени пољупци и осмеси, љубазни погледи и комплименти упућени од срца... све су то ситнице због којих имамо тај осећај радости у себи.

Уосталом, шта је љубав?! Ја то, искрено, не знам и не знам да ли ико зна, али знам да је то диван осећај који је веома тешко речима исказати.

Катарина Марјановић II-4

НАША РАЗМИШЉАЊА • НАША РАЗМИШЉАЊА

Шта значи бити ЧОВЕК?

Не прође ни дана, а да бар на тренутак не застанемо задивљени пред неким човековим постигнућем, било да је то нека велика зграда поред које смо прошли, нека ракета лансирана у свемир коју смо видели на телевизији или генетски инжењеринг о ком читамо у новинама. Где су границе човекове моћи? Где је руб његовог стваралаштва? Јесмо ли збиља свемоћна бића?

А, не. После те ракете, на неком другом програму су пошлале или земљотреси, слике уништења свега што је човек створио, слике уплашених људи који беже да спасу голи живот, слике бола и патње. Тада схватимо - човек је најмоћније слабо биће на свету.

А бити човек, и остати човек изузетно је тешко. Довео нас неко на овај сурови свет, океан без дна и копна, дао нам мали мамац и једно једро, да пловимо не тамо куд бисмо хтели, него тамо где нас олује нанесу. Тако заплavimo ношени олујама, веслајући из све снаге рукама не били променили правац и избегли неизбежно. Искушења безброј, безброј ситних патњи, а опет има у њима неког слада, као што иза победа понекад остане горак укус. Све има свој крај. А на крају

- ништа. Осврнемо се, није остао ни траг запенушане воде. Смисао? Њега су сви тражили, и сви су га нашли, а да то можда неће никад сазнати.

Смисао је - остати ЧОВЕК и оставити траг.

Кад у океану бола човека загрли очај, искушења постају превелика. Прихватити их - лако је, па можда чак и лепо је, али одолети им - особина је највећих. Оставити траг? Незаборавни уметници живеће док год живе њихова дела, и дуже, док год живи сећање на њихова дела. Човек ће живети докле живе његова деца, унуци... докле год у нечијем срцу не избледи траг на нас. Срећници ће живети много година, много векова чак. А они други, умреће, а још ће бити живи.

Зато човече - живи. Живи живот вредан сећања, како год најбоље умеш, и помири се са судбином - бићеш оружје у туђим рукама, бићеш нечији оловни војник, бићеш само један од милијарду. Тако обичан, нипочему бољи од других, просечан, а опет јединствен, и непоновљив.

Ивана Глужња II-3

ОСТАЛА САМ ЗАДИВЉЕНА ПРЕД ТОМ СВЕТОМ СЛИКОМ

Тихо корачам погнуте главе кроз дубину црквеног пространства, које мирише на тамјан и смирну, а на зидовима посматрају ме ликови Господа Исуса Христа, Богородице и других светаца. Полако прилазим позлаћеном раму, и Теби Тројеручице. Нагињем се и љубим твој лик.

При самом додиру усана по икони осећам хладноћу, док се у мени јавља осећај топлоте за ову икону. Дивим се Теби, Твом савршенству и Твојој неописивој лепоти. Дивим се Твом топлим мајчинском погледу и нежном дечијем лику. Грлећи своје чедо као да си загрлила цео свет и штитиш га од недаћа, спаљиваш од разарања. На глави Ти ореол, сјај и слава твоје личности, који те диже у небеске висине Пресвета Богородице. Склопивши очи замишљам ратника и творца твоје треће руке која светли у мраку својом лепотом. Ниси међу нама, али увек пружаш своје три руке у најтежим тренуцима. Свемоћна си. Ти отвараш путеве који воде ка срећи. Љубав пружаш несребично, али је и добијаш. Светлиш својом лепотом и без бројних дијаманата који Те украшавају.

Очи ми се почеше пунити сузама док сам у заносу размишљања о Теби и Твојој лепоти. Потребно је веровати Теби Богородице, Светињи православља.

Пренула сам се као из сна. Гле, ово је стварност, а ја и даље стојим пред Твојом иконом. Морам да кренем. Истим оним тихим кораком, погнуте главе удаљавам се, а лик Твој са иконе остаје ми запечаћен у сећању.

Бибић Милица I-3

Јутро, топло, септембарско. Тихо, као и скоро свако недељно, само, сада се осећао свечани тон у ваздуху, а као да су све стазе овог града водиле до наше мале цркве. Долазиле су мошти једне од најзначајнијих историјских личности, али и једног од највећих српских светаца, мошти кнеза Лазара.

Кнез Лазар био је човек који је жртвовао свој овоземаљски живот ради свог народа и Царства небеског. Он је једна од најсјајнијих звезда на славном небу нашег народа. Био је вођа српског народа, борио се за њега и с њим, и није презао да напусти материјални свет како би се придружио људима божијим, какав је и сам био. Сада је кнез као венац утканих молитви који веже наш свет са духовним, нас са Богом и анђелима.

Његове молитве лебде над нама овог јутра снажније него иначе и молимо се уз њихов пој за исте идеале, за љубав, победу добра над злом, истине над лажима.

Сада нас његова душа, жива већ вековима, непоколебљива пред временом и ратовима, учи покајању, дарује веру, улива наду.

Док се мошти, уз звук црквених звона, носе ка цркви обустављају мир и спокој који до тада нисам осетила. Мислим да су многи, као ја, сагледали снагу воље која јача и уздиже душу до висина у којима је светлост саткана од наде, а стазе које воде до ње тихих, а искрених молитви. Сви људи који су ове септембарске недеље дошли да се као хришћани поклоним кнезу, ког је сам народ прозвао царем, постали су бар на тренутак, једно биће, једна душа, састављена од љубави и дивљења.

Понекад ми се чини да губим веру у Бога, веру у људе, у срећу. Данас сам се осећала снажно, срећно што сам део православља, поносна што припадам народу са историјом каква је наша. Прошлост нашег народа пева о јунацима, какав је био кнез Лазар, али и пружа нам наду да постоји нешто боље што можемо да достигнемо чврстом и искреном вером.

Марија Цалеџа III-3

Мошти Св. Кнеза Лазара у Шиду

Септембра 2006. године наше мало место је доживело велику част.

Окупљени грађани су испред српске православне цркве у Шиду свечано дочекали мошти светог кнеза Лазара. Уз пратњу црквеног хора и свештеника одржана је трочасовна служба у част овом великом свецу. На стотине грађана је присуствовало овом свечаном догађају. Након завршене церемоније људи су целивали мошти. Такође, шидска православна црква је организовала добровољно давање новца у сврху изградње храма светог великомученика кнеза Лазара.

Он је био један од највећих српских и православних светаца који и данас "живи".

Рајаковац Кристина II-4

ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ • ПРЕДСТАВЉАМО ВАМ

Градмир Стојковић: О Хајдуку

Тражећи са другарицама неку занимљиву књигу на полицама школске библиотеке, књигу са којом ћу провести лето које долази, наишла сам на циклус романа Градмира Стојковића: "О хајдуку". Том, са једне стране једноставним и занимљивом а са друге, сложенем и специфичном лику, писац је посветио четири књиге.

Први део романа носи назив "Хајдук у Београду" и говори о дечаку са села, петнаестогодишњаку, који долази да живи у Београд. Ту у великом граду, потпуно другачијем од средине у којој је он тада живео, започињу његове муке са школом, другарима, првом љубављу, муке свих нас у његовим годинама.

У другом делу романа "Хајдук против ветрењача" писац продубљује проблеме свога главног јунака: настају несугласице у кући, у његовом разреду, озлоглашеном VIII-5, са девојком... Како прича одмиче, тако и хајдук sazрева, завршава школовање, враћа се у основну школу али као професор биологије. Постаје разредни старешина једном новом али исто тако проблематичном VIII-5 у чијем понашању препознаје старе проблеме

својих основношколских дана. У таквом окружењу среће и љубав свога живота, присећајући се оне прве, основношколске.

Прича о Хајдуку се завршава романом "Хајдук на Дунаву", у којем се, главни јунак, остарео човек враћа у детињство: поново има петнаест година, иде на школску екскурзију, сећа се бабе... И тако живот затвара круг.

Писани врло једноставним стилем, хумористички обојеним приповедањем, сва четири романа се читају у једном даху. Свака реченица је по једна духовита метафора, блага, окрепљујућа иронија... Прво лице јединине у ком су испричани ови романи, доприноси уверљивости и реалистичности: у тој прози која зрачи човекољубљем, препознајемо себе и немир своје, непоправљиве младости. У тој прози се осећа устрепталост и велика жеља за животом младости која више и није млада.

Треба прочитати ове романи Градмира Стојковића који је, описујући живот Хајдука, истинито и занимљиво, описао живот ми и ваш.

Милица Пејух I-1 разред

ПУТОВАТИ СМО ОВОГ ПЕТА • ПУТОВАТИ СМО ОВОГ ПЕТА

Волим да путујем. Волим да упознајем разне народе, цивилизације и културе. Занимају ме приче о историјама народа, настанку њихових култура и њиховим животима уопште.

Прошле године био сам у Тунису. Између осталог посетио сам и историјски градић Ел Џем. Доста сам слушао о том тунижанском градићу који се у римско доба називао Тисдрузу и његовим чувеном амфитеатру - трећем по величини у некадашњем римском царству, па чак и у свету. Заиста сам желео да видим ту чувену грађевину.

Док смо се приближавали Ел Џему ништа није указивало на то да се у овом малом месташћету крије једно огромно архитектонско уметничко дело.

Водич је причао о колосеуму, а ја сам у глави стварао слику ове монументалности. Када смо напослетку угледали грађевину, нисам могао да верујем. У мени су почела да се гомилају питања. Зар су људи у двеста тридесетој години умели данаправе овако нешто?! Колико је људи требало да се ово направи? Колико је времена било потребно?

Арена која је примала чак тридесет и пет хиљада људи била је изнад свих мојих очекивања! Сви ти камени стубови, прозори, велике дебеле зидине одавале су нову причу и сваки камен био је мало уметничко дело.

Улазимо кроз велика овална врата на којима још увек стоје уклесана имена градитеља, и поглед ми се пружа преко арене до великих зидина које су скривале одаје царева и њихових највернијих слуга. Каменим степеницама сишли смо у подрум где су вековима у назад биле ћелије за осуђенике и кавези за крволочне животиње које су свакодневно учествовале у tzv. "представама" за владаре. Иако ове одаје нису имале никакве естетске значаје, сваки камен и свака камена плоча били су најфиније изтесани.

Пролазећи кроз цареве одаје које су биле прекривене рељефом, мисли су ми отишле вековима у назад. Замишљао сам владаре римске империје како журно пролазе овим ходницима.

Уметник који је градио ово огромно архитектонско дело вероватно није ни претпостављао да ће и после много, много година људи који прођу овим колосеумом, као што је случај и са мном, када осете под ногама исти онај камен по коме су ходали римски императори, пожелети да се барем на пренутак врате у време када је овде бујао живот. Али управо то и чини једно дело бесмртним, да човек када се нађе у његовој близини пожели да барем на тренутак постане део тог уметничког дела.

Бођановић Јовица I-I

ЉУБАВ СТВАРА ЛЕПОТУ И ЧУДА

Почетком XVII века на власт у једној индијској покрајини долази шах Џахан. Његова владавина није остала упамћена по неким значајним променама у сфери политике или економије већ по његовој великој љубави према једној жени, принцези Мунтаз-и Махал. Он је у близини Агре створио прави мали рајски врт намењен њеном уживању. После рођења њиховог осмог детета, ови рајски вртови постају принцезина вечна кућа. Изнад гроба вољене жене, тугом сломљен шах Џахан дао је да се сазида гробница какву свет још није видео.

И увек када прелиставам књигу светских чуда, највише се задржим баш на сликама Таџ-Махала, споменика једне велике љубави. И питам се: колико мора да је била велика шахова љубав ако је требала да ју представља ова поносна грађевина од снежно белог мермера, окружена бујним зеленилом и тамним плаветнилом индијског неба? Принцезин сан и велика љубав према њој постао је најпознатија гробница на свету. Својим савршеним обрисима и усклађеношћу са околином, изазива дивљење а у душу уноси мир и спокој, ослобођен терета стварности. Изузетност ове грађевине потврђује и њен статус светског чуда.

Стотинама година Таџ Махал изазива дивљење бројних посетилаца који долазе из свих крајева света да осете бар мали делић огромне шахове љубави те да јој одају почаст.

Милана Ненаговић I-I

УМЕМ ЛИ ДА СЕ ОДУШЕВЉАВАМ ПРИРОДНИМ ЛЕПОТАМА?

Лето. Топло годишње доба. Право време за једно кратко путовање. За одмор и уживање у природним лепотама поред којих ћу пролазити и које ће ми сада бити на дохват руке. Оне ће тежити да се сведу на оно што јесу, обећање радости нашим очима и уживање мислима.

Полако свиће јутро. Негде из далеких брда, раја се младо, још нејако Сунце, пред којим се повлачи остатак ноћи. Полако се почиње назирати светло небо и белина памучастих облака.

С првим јутарњим сатима буде се и први путници који са нестрољењем чекају свој полазак. Ушли смо у воз. Сели поред прозора на којем је играла завеса уз ритам милог, благог, јутарњег поветарца. Она је скривала бистре видике који су се налазили поред нас. Пространа сремска поља. По њима се развио широк спектар боја, говорећи нам да су природа и људска рука изложила своја дела.

Стојим пред прозором. Посматрам шуму која је побегла и скрила се у даљини.

Виде се само зелени врхови стабала, тако мали и недостижни.

Нижу се обрадиве површине једна за другом, а тиме се смењују и боје њихових покривача. Ту су и висока жута жита која се таласају на поветарцу, спајајући се са небесима. Усред тог златног покривача борави једна велика трешња. У њеној крошњи назире се крупни, румени, сочни плодови. Изнад њих лете ластавице и друге птице које играју чудесни плес уз пратњу сопствених композиција, у част Сунца које се налази у средишту овог царства.

Приближавамо се мосту испод којег протиче наша најдужа река, Дунав. Она нам је сада у центру пажње. Сви посматрамо њено топло плаветнило. Пролазивши изнад ње, у ваздуху се осетила влажност, уз коју је њен мирис био још пријатнији. Осетили смо га захваљујући поветарцу који је лагано ђарлијао и покретао глатку површину, на којој су памучасти облаци оставили своје сенке.

Путујемо све даље и даље. Чини нам се како се са нама покреће и природа која нам својим савршенством и лепотом милује очи. Волела бих да је путовање бескрајно, али се управо ближи његов крај. Чека нас град Ниш.

Овај растанак је неизбежан, а растанци су, како каже наш нобеловац, неизбежне станице на путу ка савршенству.

"Изгледа да је овај пејзаж као живот сам: никад не даје оно што обећава, него или више или мање од тога. Често се мења. Ступите у њега, провезете се и напустите га, а не знате право какав је. Само, онакав какав изгледа на први поглед - није. То је сигурно. Кажем вам, као живот сам, живот ваш и мој. Стога нам је, ваљда, и тако близак и драг, и разумљив у својој неодређености.

Његову чаролију није лако речима казати."

Милица Букић II-4

ОБРАЗОВАЊЕ НА СЛОВАЧКОМ ЈЕЗИКУ

Образовање на словачком језику у нашој средини, односно у неким селима шидске општине као што су Бингула, Ердевик, Љуба и Шид има дугу традицију. Она сеже до првих година после насељавања Словака на просторе Бингуле у години 1862. када је ту основана прва Словачка школа али тада при Словачкој евангелистичкој цркви јер у то време је образовање и функционисање школа било везано за црквене општине да би тек касније, осамдесетих година деветнаестог века, образовање постало део посебног аутономног образовног система. Када говоримо о Бингули, о Словачкој школи са најдужом традицијом у нашој општини, треба рећи и то да су о раду ове школе сачувани оригинални историјски документи које су писали учитељи ове школе у периоду од оснивања до 1932. године. У форми летописа сажето су уписани основни подаци о броју деце, успеху на крају године као и о најбитнијим догађајима у школи током школске године. Своју традицију Словачке школе, ова школа наставља и у оквиру пучке школе у којој деца уче на српском односно на словачком језику. Данас се настава у основној школи одвија на српском језику док Словачка деца факултативно уче словачки језик у оквиру редовне наставе. Услови за обављање наставе у школи су били изузетно скромни тако да је школа била опремљена само најосновнијим инвентаром а за смештај су коришћене црквене просторије скоро током првих седамдесет година свога постојања.

Ердевичка Словачка школа има тек нешто краћу традицију од школе у Бингули, али је у организационом смислу прошла истим путем од школе која је радила при Словачкој евангелистичкој цркви, затим као део пучке школе да би касније постала саставни део обавезног основног и осмогодишњег образовања. За ердевичку школу карактеристично је да је у другој половини двадесетог века у овој школи образовање на словачком језику сезало до потпуног осмогодишњег, а једно време је словачки језик у целој ердевичкој основној школи изучаван као језик средине. Данас је ово једина школа у нашој општини где се у једном одељењу сваке генерације од првог до четвртог разреда настава одвија на словачком језику, али је обезбеђено и факултативно учење словачког језика. За разлику од Бингуле ученици пучке, а затим основне школе у Ердевику, имали су ипак повољније услове за рад. Повољнији услови за рад а сигурно и квалитетнија настава условили су да управо међу ердевичким ученицима стасају многи академски грађани

који су оставили трага између осталог и у култури Словака у Војводини. Споменимо само два доктора славистике Др Данила Дудока и Др Мирослава Дудока који су признати стручњаци словакисти и у Словачкој Републици.

Словачка школа у Љуби је увек била у сенци двеју суседних Словачких школа у Ердевику и Бингули, али су по истрајности увек били уз раме са поменуте две школе. Упорно су чували своју школу и у њој учили децу словачком језику и култури. Данас се настава у основној школи у Љуби одвија на српском језику а деца уче словачки језик само факултативно.

Шид, иако општински центар, у погледу образовања на словачком језику далеко је заостајао за школама у раније поменута три села. Дозвола за отварање словачких одељења у оквиру грађанске школе у Шиду добијена је тек 1930. године када су и почела са радом прва словачка одељења, али образовање никада није сезало даље од четвртог разреда. Ту су били обезбеђени и најповољнији услови, како просторни, материјални, тако и кадровски, али то никада није адекватно резултирало нити је било искоришћено. Данас се у две основне школе у Шиду настава на словачком језику не одвија ни у једној школи али у обе школе словачки језик учи се само факултативно.

Суштински резултат образовања припадника Словачке националне мањине на свом матерњем језику је очување језика, културе и обичаја током једног и по века суживота са припадницима осталих народа на овим просторима.

Стијанислав Ситијавски - Шуг

DALANSKY

PROJEKTI BIRO

ŠID, MASARIKOVA 68, TEL.: 022-716-640, MOB.: 063-7798-365

ГИМНАЗИЈАЛАЦ - лисџ ученика и професора Гимназије "Сава Шумановић", Шуг. Уређује
Редакцијски колеџијум: Душан Лукић, проф. Вера Рагивојков, проф. ученици: Снежана Ђурић,
Ивана Глунџа, Дуња Ждињак, Марија Цалеџа, Наџаша Божовић.

Технички уредник: Душан Теофиловић; Редакција: Лазе Косџића 2. Шуг
Тел./факс: 022/712-529; Штампа: ГИП "ИЛИЈАНУМ", Гибарачки џуџи бб